

„MEDIJŲ IR INFORMACINIO RAŠTINGUMO ĮTAKA VISUOMENĖS GEROVEI“ TYRIMO REZULTATAI

Tyrimo **tikslas** – įvertinti projekto užsiėmimuose dalyvavusių žmonių gebėjimus išmaniai naudojantis naujausiomis technologijomis.

Uždaviniai:

- 1) Ištirti užsiėmimuose dalyvavusių žmonių skaitmeninio raštingumo sugebėjimus prieš ir po mokymų;
- 2) Išnagrinėti mokymų programos dalių naudingumą vartotojų požiūriu.

Tyrimo imtis – 200 edukaciniuose užsiėmimuose dalyvavusių asmenų.

Tyrimo metodas – kiekybinis tyrimas, apklausa. Respondentams pateikta anoniminė standartizuota anketa.

TYRIMO REZULTATAI

Tyrimo metu buvo apklausta 200 respondentų. Daugiausia tyrime dalyvavusių buvo moterų. Jos sudarė net 67,50 proc. (135 respondentai) nuo visų dalyvavusių asmenų. Tuo tarpu vyriškosios lyties atstovų buvo mažiau. Tik 32,50 proc. (65 respondentai) į anketas atsakiusių respondentų nurodė esantys vyrai. Kadangi projektas skirtas vyresnio amžiaus bei socialiai pažeidžiamiems žmonėms, tyrime dalyvavo tik 24 – erių metų ir vyresni asmenys. Daugiausia respondentų buvo 56-65 metų (46 proc. arba 95 respondentai). Kita amžiaus grupė, kuri daugiausia atsakė į anketas, buvo 66-99 metų (31 proc. arba 62 respondentų). Dėl šios priežasties, kaip matome *diagramoje 1*,

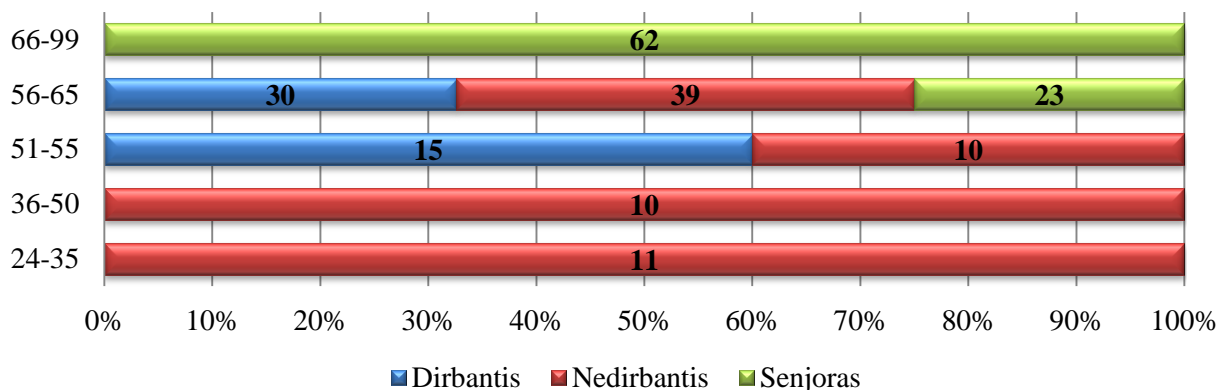

Diagrama 1. Respondentų pasiskirstymas pagal amžių ir užimtumą.

daugiausia tyrime dalyvavusių asmenų yra senjorai. Jų sudarė 41,50 proc. (83 respondentai) nuo visų dalyvavusių tyrime. Kita gausi grupė – tai asmenys šiuo metu neturintys darbo. Jų tyrime dalyvavo 36 proc. (72 respondentai) nuo visų dalyvavusių. Likę respondentai priklauso dirbančių grupei, tačiau jie yra brandesnio amžiaus. Visi dirbantys (22,50 proc. arba 45 respondentai) yra vyresni nei 51- ū metų.

Tyrimo metu paaiškėjo, kad 75 proc. (150 respondentų) mokymų dalyvių, kurie dalyvavo apklausoje, prieš mokymus jau naudodavosi kompiuteriu. Tik 22,50 proc. (45 respondentai) nurodė, jog prieš mokymus nėra naudojęsi kompiuteriu. Dar 2,50 proc. (5 respondentai) neatsakė į klausimą apie tai, ar prieš mokymus jiems yra tekę naudotis juo. Dažniausiai kompiuteris respondentų buvo naudojamas pramogų, bendravimo tikslais (*diagrama 2*). „Kita“ variantą pasirinkusių respondentų atsakymuose (*priedas 2*) taip pat daugiausia dominavo veikla, susijusi su respondentų laisvalaikiu,

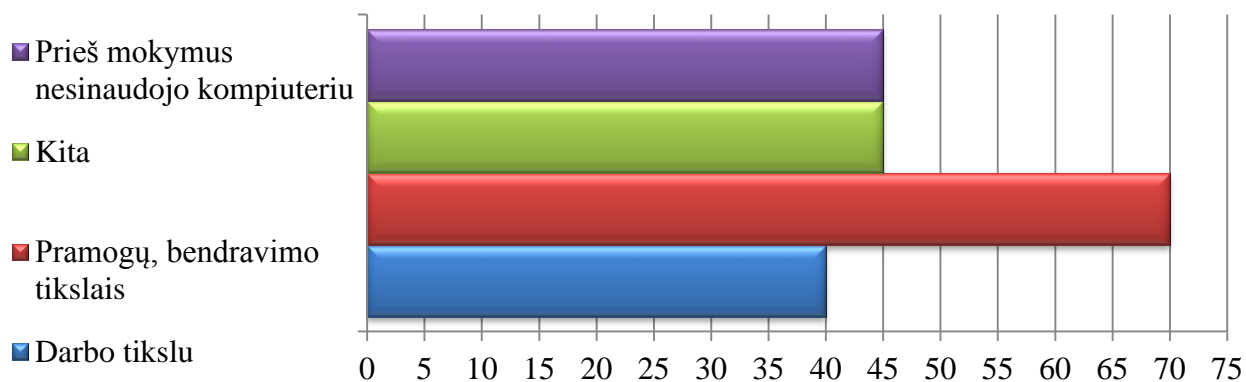

Diagrama 2. Kompiuterio naudojimas ir jo naudojimo tikslai prieš mokymus

pramogomis: filmų peržiūros, muzikos klausymas, laikraščių / žurnalų skaitymas, bendravimas socialiniais tinklais ir pan. Taip pat buvo asmenų, kurie kaip pagrindinį kompiuterio naudojimo tikslą nurodė el. bankininkystės veiksmus, mokesčių mokėjimą internetu, el. valdžios vartų paslaugų naudojimą. Verta pažymėti, jog senjorai daugiausia kompiuteriu naudojami pramogų, bendravimo tikslu (50 proc. nuo visų senjorų, kurie naudojami kompiuteriu, arba 35 respondentai). Taip pat, 14,29 proc. (10 respondentų), kurie priklauso senjorų grupei, kompiuterį naudoja darbo tikslais. Nedirbantys asmenys kompiuterį daugiausia naudoja pramogų, bendravimo tikslu (60 proc. nuo visų nedirbančių, kurie naudojami kompiuteriu, arba 30 respondentų). Dirbantys asmenys daugiausia kompiuteriu naudojami darbe darbo reikalais (85,71 proc. nuo visų dirbančių, kurie naudojami kompiuteriu prieš mokymus, arba 30 respondentų).

Analizuojant duomenis galime daryti išvadą, jog šiandiena kompiuteris yra ne tik laisvalaikio praleidimo priemonė, bet ir darbo įrankis. Dėl to, mokymai susiję su kompiuteriu bei jo programomis yra ypač svarbūs ir reikalingi. Ypač norint susirasti darbą, kuriame tokie darbiniai

įgūdžiai itin reikalingi. Kadangi tyrimo metu paaiškėjo, jog ne visi respondentai yra naudojęsi kompiuteriu prieš šiuos mokymus, edukacinių užsiėmimų svarba gyventojams dar labiau sustiprėja. Kadangi biblioteka pasiūlydama tokius mokymus, suteikia galimybę visiems įgyti taip reikalingus šiandieniniame pasaulyje įgūdžius.

Reikia pastebėti, jog ne visų dalyvių nuomonė apie mokymus buvo vienoda. Respondentų buvo teiraujama apie naujai įgytus įgūdžius mokymų metu. Didžioji dauguma (t.y. 90 proc. arba 180 respondentų) teigė, jog mokymų metu įgijo naujų žinių. Vis tik 6,50 proc. (13 respondentų) nurodė, jog mokymu metu negavo žinių, kurių nebūtų turėję anksčiau, dar 3,5 proc. (7 respondentai) neatsakė į klausimą.

Taip pat, ne visi respondentai mano, kad mokymų metu galės pritaikyti žinias (6 proc. arba 12 respondentų). Nepaisant to, dauguma respondentų (91,50 proc. arba 183 asmenys) yra įsitikinę, kad mokymų metu įgytos žinios jiems pravers darbui kompiuteriu namuose, darbe ar bibliotekoje. 2,50 proc. (5 respondentai) tyrime dalyvavusių asmenų neatsakė į šį klausimą (6 klausimas). Dėl šios priežasties, galime daryti prielaidą, jog kol kas šie respondentai dar neapsisprendė, ar bus įmanoma panaudoti įgytas žinias ar ne.

Nors ne visi respondentai yra tikri ar jiems įgytos žinios pravers praktikoje, nemaža dalis (73 proc. arba 146 respondentai) norėtų pakartoti mokymus ateityje ta pačia tema. Vis tik, buvo ir tokių respondentų (22,50 proc. arba 45 respondentai), kurių manymų, jiems pakako buvusių mokymų, kad užtvirtintų gautas ir jau turėtas žinias. Dar 4,50 proc. (9 respondentai) negalėjo atsakyti į šį klausimą. Reikia pažymėti, jog Didžiausias poreikis kartoti mokymus yra tarp senjorų ir

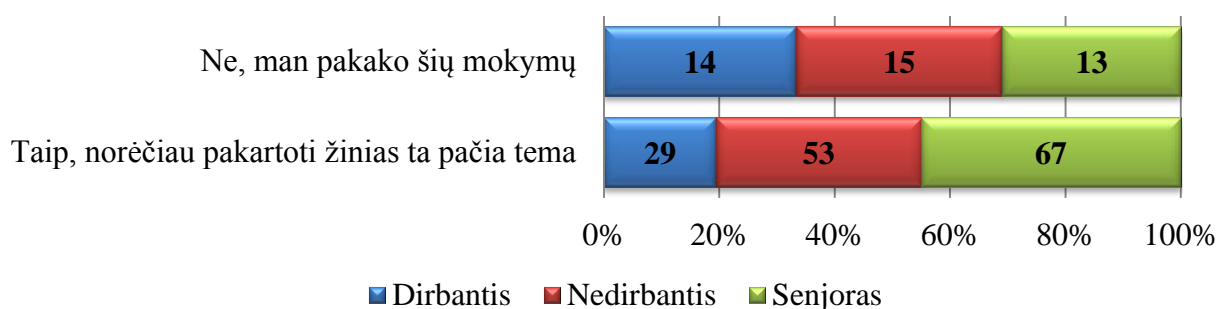

Diagrama 3. Skirtingų grupių nuomonė dėl mokymų pakartojimo

nedirbančiųjų. Beveik visi mokymų dalyviai (95,56 proc. nuo visų nesinaudojusių anksčiau kompiuteriu, arba 43 respondentai), kurie prieš edukacinius užsiėmimus nesinaudojo kompiuteriu, norėtų pakartoti mokymus.

Edukaciniai užsiėmimai buvo vykdomi įvairiomis temomis. Nors visos temos naudingos, jų susidomėjimas vis tiek skirtingas. Dėl šios priežasties atlikus apklausą paaiškėjo, kuriuos temas

mokymų dalyviams vis tik pasirodė vertingiausios. Naudingiausi mokymai, respondentų nuomone, buvo apie socialinį tinklą *Facebook*. Kaip matome, ši programos dalis naudingiausia pasirodė šiuo metu nedirbantiems asmenims (*diagrama 4*). Senjorams naudingiausia buvo sužinoti apskritai apie

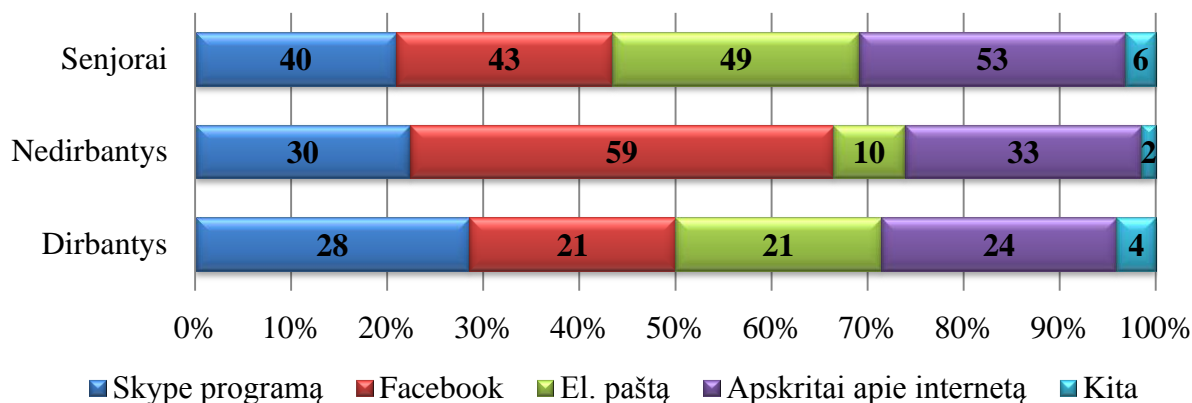

Diagrama 4. Skirtingų grupių nuomonė apie įdomiausias kursų temas

internetą, jo naudojimo galimybes ir pan. Tarp dirbančių asmenų negalime išskirti vienos mokymų programos temos, kuri būtų šiai grupei pasirodžiusi kaip itin naudinga kitų temų atžvilgiu. Nors tema apie Skype mokymus pasirinkta daugiausia kartų, vis tik tas pasirinkimo skaičius nėra pakankamai žymus kitų temų atžvilgiu.

Tyrimo metu taip pat buvo norima sužinoti kokių IT sričių mokymai būtų aktualūs respondentams ateityje (*diagrama 4*). Teksto kūrimo programos (tokios kaip *Word*, *Excel* ir pan.,

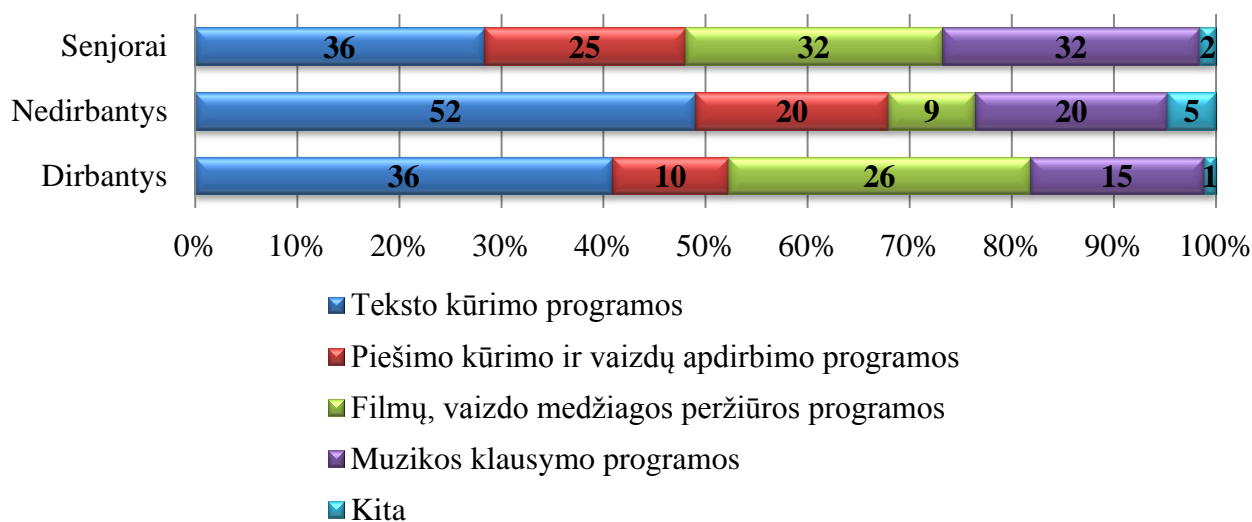

Diagrama 5. Skirtingų grupių interesai tolimesniems mokymams

kurios labiausiai reikalingos dirbant, tvarkant oficialius reikalus) yra labiausiai pageidaujamos tarp visų grupių. Vis tik, senjorai yra ta grupė, kurios pageidavimai tarp visų skirtingų temų pasiskirsto gana tolygiai. Galima daryti prielaidą, jog senjorai tokiais mokymais ne tik siekia kažkokios

tiesioginės naudos, žinių, kurias panaudotų ateityje, bet paprasčiausiai dėl bendro išprusimo ir panašių priežasčių. Tuo metu nedirbantys asmenys labiausiai yra suinteresuoti mokymais, kurie gali praversti praktiškai darbo paieškose ir darbe.

Mokymai turi būti ne tik praversti, bet ir padėti žmonėms tobulėti vedamų mokymų srityje. Respondentų buvo prašoma įvertinti savo turimas žinias prieš ir po mokymų. Kaip matome (*lentelė 1*) prieš mokymus 22,50 proc. vartotojų savo žinias vertino labai silpnai. 19,50 proc. manė, jog jų žinios apie skaitmeninį raštingumą yra vidutiniškos. Bendras žinių vidurkis visų respondentų sudarė 3,66 balo. Kitaip sakant, visų respondentų prieš mokymus žinias apie skaitmeninį raštingumą buvo galima įvertinti kaip truputį geresnes nei blogos. Galima daryti prielaidą, jog šie mokymai buvo naudingi, kadangi po mokymų respondentų savo žinių vertinimo bendras vidurkis vidutiniškai padidėjo 3,625 karto. Kitaip sakant, po mokymų respondentai vidutiniškai savo žinias įvertino geriau nei vidutiniškai – 7,285 balo. Nors ir liko asmenų, kurie savo žinias vertina nepatenkinamai (1-3 balais), jų skaičius ženkliai mažėjo. Galima teigti, jog būtent tie asmenys, kurie prieš mokymus

Vertinimo balas	Prieš mokymus variantą pasirinkusių respondentų skaičius	Po mokymų variantą pasirinkusių respondentų skaičius
1	45 22,50 %	6 3 %
2	29 14,50 %	5 2,50 %
3	14 7 %	4 2 %
4	35 17,50 %	6 3 %
5	39 19,50 %	9 4,50 %
6	24 12 %	11 5,50 %
7	7 3,50 %	51 25,50 %
8	4 2 %	45 22,50 %
9	3 1,50 %	53 26,50 %
10	0 0 %	10 5 %
Balo vidurkis	3,66	7,285

1 lentelė. Prieš ir po mokymų respondentų įsivertinimas dėl skaitmeninių žinių turėjimo (1 – labai silpnos arba jų nėra...10 – puikios)

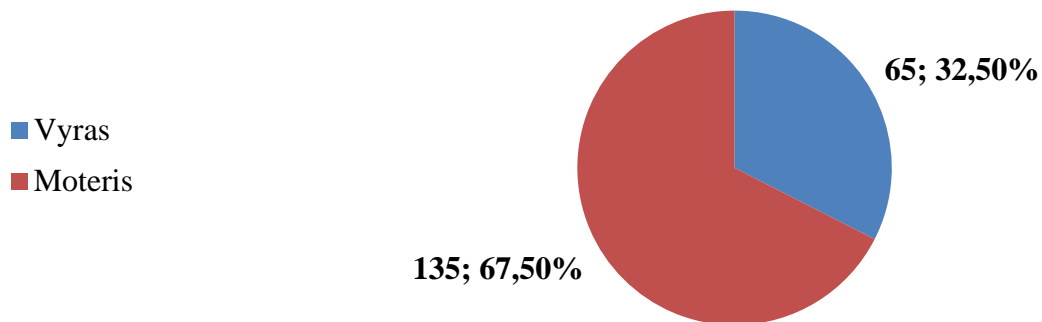
niekada nebuvo naudojęsi kompiuteriu ir savo žinias vertino silpnai, ir po mokymų jautėsi dar nepakankamai stiprūs žinių atžvilgiu. Dėl to, šie žmonės ypač išreiškė norą dar kartą kartoti panašius ar tokius pat mokymus.

Apibendrinant tyrimo rezultatus, galima teigti, jog mokymai suteikė galimybę įvairiems žmonėms susipažinti su skaitmeninio raštingumo galimybėmis. Buvo suteiktos galimybės daugumai įgyti naujų įgūdžių, kitai daliai geriau įsisavinti jau turimas žinias. Dauguma respondentų noriai kartotų tokius pat ar panašius mokymus. Nedirbantiems asmenims šie mokymai tapo galimybe įgyti reikalingų skaitmeninio raštingumo įgūdžių darbo paieškoms. Dirbantiems – įgytus įgūdžius panaudoti darbe. Dauguma yra įsitikinę, jog mokymų metu gautos žinios bus panaudotos praktiškai. Senjorai yra ta grupė, kuri daugiausia yra neįsitikinusi, jog gautos žinias panaudos praktiškai. Vis tik, ši grupė yra patenkinta mokymais, kadangi gautos žinios plečia jų akiratį ir padeda suprasti naujoves, besikeičiantį pasaulį.

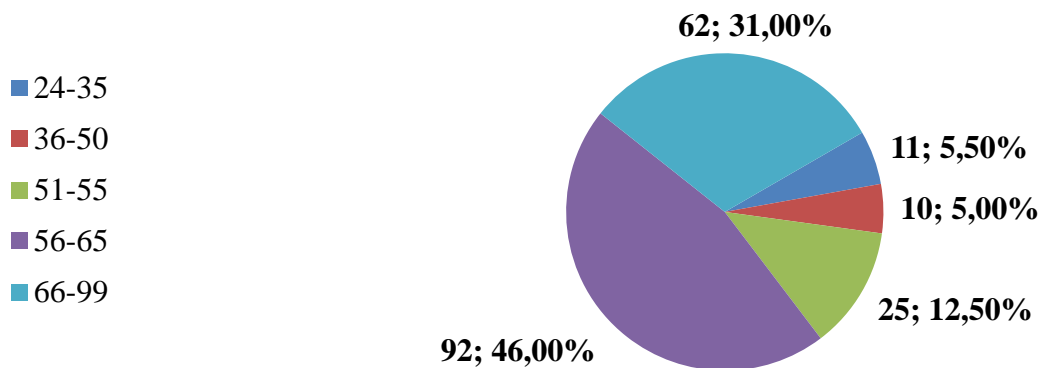
Ši apklausa yra skirta išsiaiškinti įgyvendinamo projekto „Gėbėk. Naudokis. Bendrauk“ vykdomų gyventojų skaitmeninio raštingumo mokymų naudą. Jūsų nuoširdūs atsakymai padės mums efektyviau vykdyti šiuos bei panašius kitus mokymus, skirtus gyventojams.

Nuoširdžiai dėkojame už jūsų skirtą laiką anketos atsakymams.

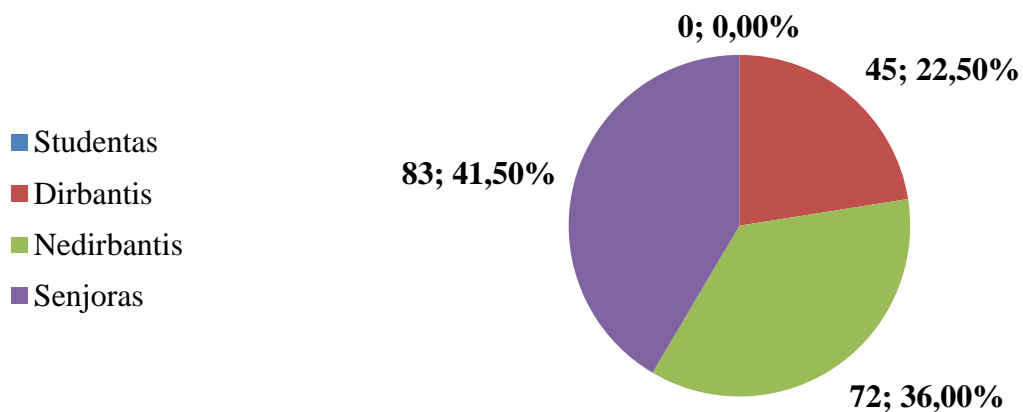
1. Jūsų lytis:

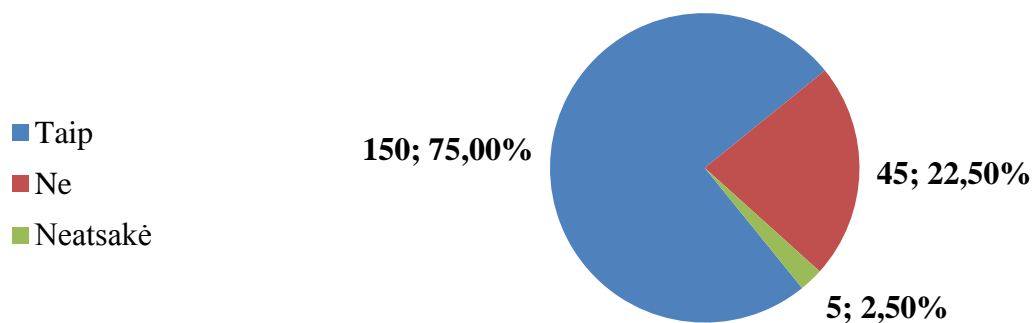
2. Jūsų amžius:

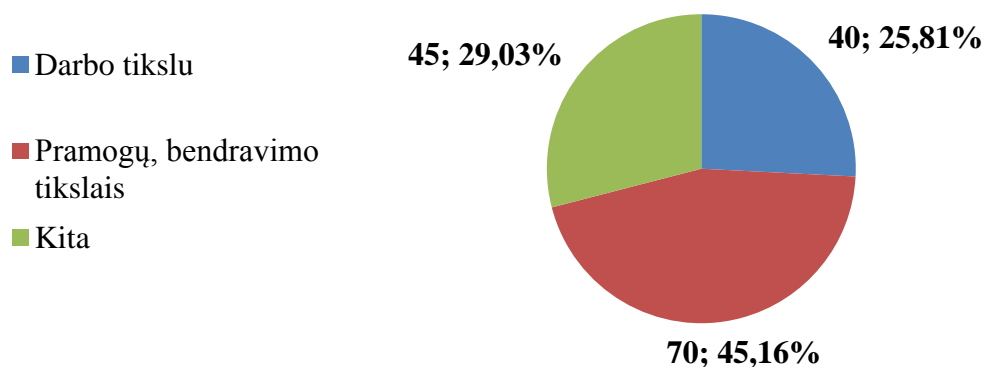
3. Jūsų užimtumas:

4. Ar prieš šiuos mokymus teko naudotis kompiuteriu apskritai?

5. Koku tikslu naudojate kompiuteriu?

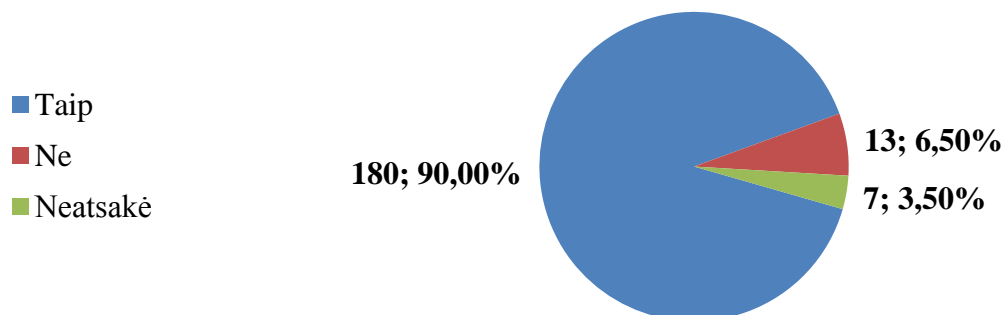

„Kita“ atsakymo variantai:

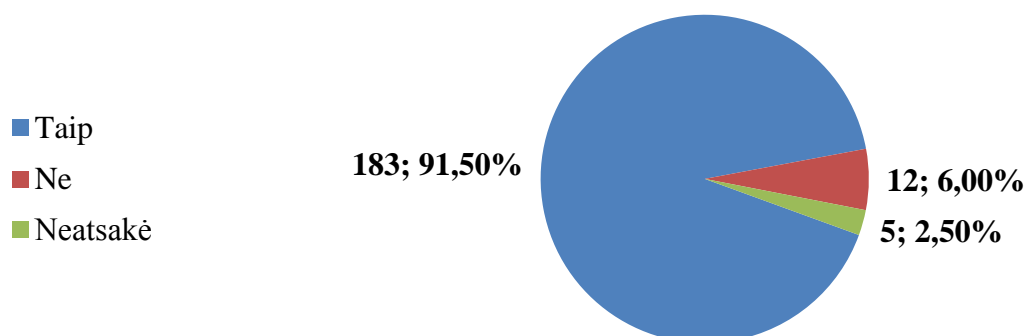
1. Darbo paieška, sąskaitų apmokėjimas, informacijos paieška ir kt.
2. Bankininkystės pavedimas artimiesiems iš Lt.
3. Laikraščių skaitymas.
4. El. paslaugos
5. Žaidimai, muzika, filmai.
6. Darbo programa.
7. Savišvietai.
8. Skelbimai.
9. Susirašinėjimas su valdžios ir pan. institucijomis, draugijomis ir t.t. asmeniniais ir kt. tikslais.
10. Darbo paieška.
11. Laikraščių, žurnalų skaitymas.
12. Tiek darbo tikslais, tiek dėl laisvalaikio.
13. Žaidimai, filmai.
14. Filmų peržiūra.
15. Forumai.
16. Mokesčių mokėjimas.
17. Savišvietos tikslais.
18. Receptų ieškojimas.
19. Darbo, pardavimo skelbimai.
20. Bendravimas forumuose su bendraminčiais.
21. Portalų skaitymas.
22. Darbo skelbimai.

Likę 23 respondentai pasirinko atsakymą „Kita“, tačiau varianto neįrašė.

6. Ar šių mokymų metu įgijote jums naujų žinių?

7. Ar mokymų metu įgytas žinias turėsite galimybę pritaikyti praktiškai?

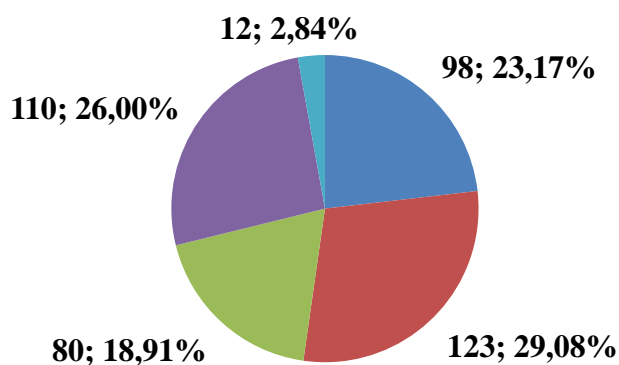
8. Dešimties balų sistemoje įvertinkite savo skaitmeninio raštingumo žinias *prieš* ir *po* mokymų (įrašykite savo žinių **prieš mokymus** balą nuo 1 iki 10, kur 1 reiškia labai silpnos, 10 – puikios).

Vertinimo balas	Prieš mokymus variantą pasirinkusių respondentų skaičius	Po mokymų variantą pasirinkusių respondentų skaičius
1	45 22,50 %	6 3 %
2	29 14,50 %	5 2,50 %
3	14 7 %	4 2 %
4	35 17,50 %	6 3 %
5	39 19,50 %	9 4,50 %
6	24 12 %	11 5,50 %
7	7 3,50 %	51 25,50 %
8	4 2 %	45 22,50 %
9	3 1,50 %	53 26,50 %
10	0 0 %	10 5 %

9. Kuri mokymų dalis jums buvo naudingiausia?

Pasirinkite ne daugiau kaip du atsakymų variantus.

- Mokymai apie Skype programą
- Mokymai apie socialinį tinklą Facebook
- Mokymai apie el. pašta
- Mokymai apie internetą apskritai
- Kita

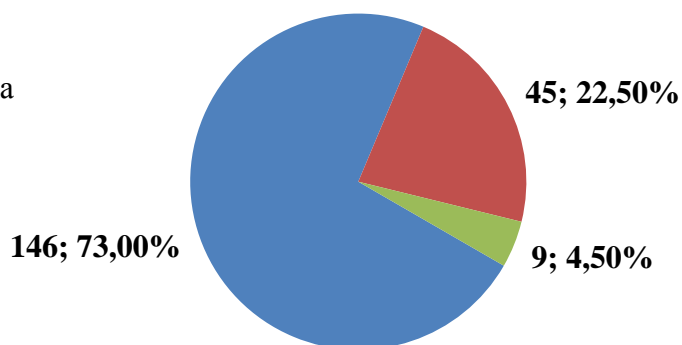

„Kita“ atsakymo variantai:

1. Bendra grupės atmosfera.
2. Visi mokymai buvo naudingi.
3. Kompiuterio pagrindai.
4. Viskas.
5. Pagrindai.
6. Viskas.
7. VSB įrašymas.
8. Muzika.
9. Visi mokymai buvo naudingi.
10. Sunku išskirti vieną temą, nes viskas buvo labai naudinga.
11. Pagrindai kompiuterio.
12. Absoliučiai viskas.

10. Ar norėtumėte pakartoti mokymus ta pačia tema ateityje?

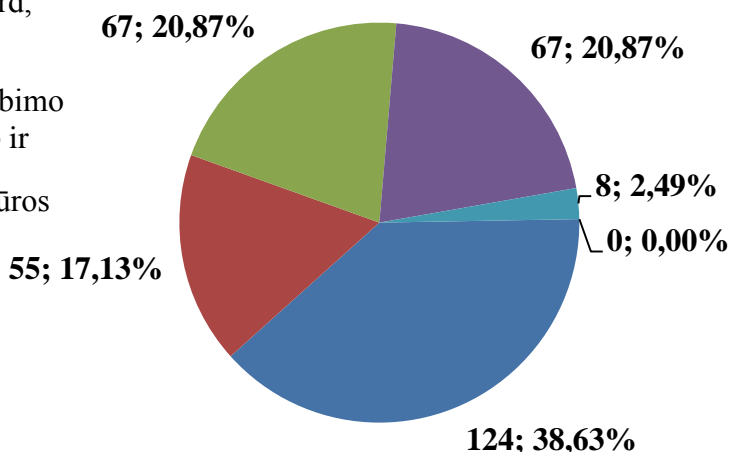
- Taip, norėčiau dar kartą pasikartoti žinias ta pačia tema
- Ne, man pakako šių mokymų
- Neatsakė

11. Kurių kitų IT srities temų mokymų norėtumėte ateityje?

Pasirinkite ne daugiau kaip du atsakymų variantus.

- Teksto kūrimo programos (Word, Excel ir pan.)
- Piešimo kūrimo ir vaizdų apdirbimo programos (PAINT, Photoshop ir pan.)
- Filmų, vaizdo medžiagos peržiūros programos
- Muzikos klausymo programos
- Kita

„Kita“ atsakymo variantai:

1. Susipažinimas su klaviatūra ir kompiuterio funkcijomis.
2. Viskas domina.
3. Viskas.
4. Bankininkystė.
5. E. paslaugos.

Kiti 3 respondentai pasirinko variantą „Kita“, tačiau konkretaus atsakymo nenurodė.

12. Pasidalinkite savo nuomone apie šiuos mokymus. Ar pasidalinsite apie šiuos mokymus su kitais žmonėmis? Galbūt turite pastebėjimų mokymus vedusiems lektoriams?

Atsakymai pateikti respondentų:

1. Patiko. Kartosiu!
2. Mokymai geri. Patiko dėstytojos.
3. Mokymai buvo labai naudingi. Toliau tobulėsiu praktikuodamas individualiai.
4. Mokymai labai geri.
5. Skubiai išdėstoma medžiaga, reikia dažniau lėtai pakartoti klausytojoms.
6. Norėčiau dar karta ateiti. Taip, pasidalinsiu apie šiuos mokymus su kitais. Labai gerus.
7. Ačiū, labai patiko, esu patenkinta šiais kursais. T. p. noriu padėkoti lektorėms Sigitai ir Linutei už puikiai pravestas pamokas.
8. Mokymai geri, aiškiai dėstoma, siūlysiu artimiesiems.
9. Siūlysiu draugams būtinai. Mokytojos gerai aiškina. Nėra blogų pastebėjimų.
10. Geri mokymai, susikūriau facebook, skype, el. pašta.
11. Labai naudingi kursai; svarbios žinios, gera atmosfera, nuoširdus mokymas, draugiškas bendravimas. Ačiū mokytojoms. P.S. būtinai rekomenduosiu draugams.
12. Su tokiomis dėstytojomis galėtume sukurti it valstybinę STT instituciją.
13. Dėkoju už vedamus mokymus, daug sužinojau papildomo, nuostabios mokytojos, didelis ačiū.
14. Pakartot. Geri mokymai.
15. Puiku.
16. Labai greitai baigėsi mokymai.
17. Galėtų būti ilgesni mokymai.
18. Labai gerai išaiškina. Geros dėstytojos.
19. Rekomenduosiu draugams. Kartosiu mokymus bibliotekoje.
20. Džiugu, kad grupės nedidelės.

21. Lektorės Sigita ir Lina nuostabios. Ačiū už suteiktas žinias. Duok Dieve, viską atsiminti, įsisavinti ir taip aplengvinti ir pajvairinti kasdienybę.
22. Labai šaunūs mokymai. Sužinojau daug naujo.
23. Nuostabios lektorės.
24. Pagaliau žinosiu kaip naudotis kompiuteriu. Dar viena veikla laisvalaikiui.
25. Noriu dar tokių mokymų. Nors lektorės nuostabios, mano senai galvai informacijos daug. Dėl to noriu dar mokymų, kad viskas užsitvirtintų galvoje.
26. Ačiū labai už suteiktą galimybę tobulėti.
27. Rekomenduosiu draugams. Mokytojos nuostabios.
28. Ačiū lektorėms.
29. Susikūriau paskyrą facebook, radau daug senų draugų. Laisvalaikis tapo turiningesnis.
30. Ačiū už suteiktą galimybę tobulėti.
31. Nuostabu. Noriu pakartoti.
32. Patiko, kad grupės mažos. Norėtūsi ilgesnių kursų.
33. Pakartot ir dar daugiau sužinot! Draugams ne tik rekomenduosiu, bet ir už rankos atsivesiu.
34. Rekomenduosiu pažįstamiems, nes kursai puikūs.
35. Mokytojos nuostabios, informacija įdomi ir aktuali. Rekomenduosiu.
36. Ačiū Linai ir Sigitai. Puikūs mokymai, bet galėtų trukmė būti ilgesnė.
37. Idealūs kursai.
38. Labai patiko mokymai bei dalyviai.
39. Rekomenduosiu. Nuostabios dėstytojos, tik pamokos trumpos ir kursai ilgesni galėtų būti.
40. Lauksiu kitų organizuojamų mokymų.
41. Puiki atmosfera. Ačiū už naujas žinias.

Nuoširdžiai dėkojame už jūsų skirtą laiką anketos atsakymams.